

Preek over 1 Pet.1:16

- Schildwolde, 16 september 2018
- Kees van Dusseldorp
- jaarthema: 'Wees heilig, want Ik ben heilig.'
- begeleiding gedeeltelijk Statement

thema: Wees heilig, want Ik ben heilig. (jaarthema)

votum en groet (+ 1 Pet.2:4-5)

Gz.171 *Wees stil voor het aangezicht van God*

gebed

lezen: 1 Pet.1:13-25

Mat.5:3-10

Ps.93

preek: *Wees heilig, want Ik ben heilig.*

Opw.582 *Jezus, alles geef ik U*

Opw.347 *Ik geloof in God de Vader* (Geloofsbelijdenis)

gebed

Opw.767 *Familie*

collecte

zingen: Gemeentelied (melodie: Ld.252)

zegen

Gemeente van Christus,

#1 Een jaarthema wordt geboren in gebed

'Wees heilig, want Ik ben heilig'. Dat wordt waarschijnlijk het nieuwe jaarthema voor dit seizoen. Ik zeg waarschijnlijk, omdat de kerkenraad er nog een beslissing over moet nemen. Voorlopig is het dus mijn idee. Dat is wat ongebruikelijk.

Een jaarthema wordt geboren in gebed. Anderhalve week geleden waren we als ouderlingen en diakenen bij elkaar. Een toerustingsavond, zoals we tweemaal per jaar inplannen. Op deze avond wilden we met elkaar praten over de ontwikkeling van de gemeente. Waar zien we mooie ontwikkelingen en kwaliteiten die de Heer geeft? Waar zien we zwakke plekken en bedreigingen? Iedereen had er van tevoren over nagedacht en het leverde een waardevol gesprek op, waarin we van elkaar leerden en samen op zoek gingen welke leiding we aan de gemeente zouden moeten geven in het komend seizoen.

Het was de bedoeling om dit gesprek te laten uitmonden in een jaarthema, dat we niet alleen willen gebruiken als handvat voor bezoeken en gesprekken. Maar waar we ook echt graag de gemeente verder in willen brengen door activiteiten, ontmoetingen en praktijken. En daar mislukte het. Achteraf vond ik het ook te optimistisch van mezelf om te verwachten dat we in één avond zo'n mooi open gesprek zouden kunnen afsluiten met een kant-en-klaar jaarthema. Alle gedachten, overwegingen en suggesties vragen om doordinking en gebed om tot een onderbouwd voorstel te komen.

Dat lukt natuurlijk nooit tijdens een vergadering. We hadden geen vervolvergadering meer gepland. Maar de kerkdienst van deze middag stond wel gepland. Daarom heb ik het initiatief genomen. Biddend met de Heer en overdenkend wat in de kerkenraad naar voren is gebracht heb ik besloten om vanmiddag te preken over 'Wees heilig, want Ik ben heilig'. Dit is een tegendraads thema en niet zonder risico. Tegelijk is het een thema – en dat vond de kerkenraad belangrijk – dat wakker kan schudden, dat effect heeft op het praktische leven en tegelijk ook iets met de gemeenschap doet. Dat hoop ik in deze preek uit te werken. Mijn bedoeling is om bij jou en bij ons samen het verlangen naar heiligheid aan te wakkeren. Dat is bij mij zelf wel gebeurd tijdens de voorbereiding van deze preek. En of het nu wel of niet het jaarthema wordt, ik voel me voor vanmiddag geroepen om met elkaar te luisteren naar de oproep van God, die zo vaak in de Bijbel voorkomt: 'Wees heilig, want Ik ben heilig.'

#2-0 een tegendraads thema, want er lijkt niets meer heilig

Ik noem het een tegendraads thema. Want wat is er nog heilig in onze tijd? Taboes moeten afgebroken worden, heilige huisjes omver getrapt. Soms is dat terecht. Maar er lijkt vandaag niets meer heilig. Dan hebben we wel een probleem.

#2-1 Wat is zie is dat de mens zichzelf in het middelpunt zet. Het gaat om mijn ontplooiing, om mijn vrijheid, om mijn geluk. Dat gebeurt ook in het geloof. Ik wil er een goed gevoel bij hebben en haak af als het gaat schuren. Hoezo moet ik God dienen? Hij is er toch om mij te zegenen! Hoezo moet ik gered worden? God ziet toch mijn goede wil?

#2-2 Wat ik zie is dat we ons laten leiden door onze gevoelens en begeerten. Er moet wat te beleven zijn, we zoeken plezier, vrolijkheid, ontspanning. We ontlopen serieuze gesprekken, drukken lijden zo ver mogelijk bij ons vandaan, houden ons niet bezig met grote vragen, denken niet na over wat er buiten onze horizon ligt.

#2-3 Wat ik zie is dat we onszelf aan heel veel prikkels bloot stellen, voortdurend in contact zijn met tientallen mensen, overal op willen reageren en ons zo laten leven. Maar de rust en ruimte om met je Schepper in contact te zijn en met de dingen van Gods koninkrijk bezig te zijn, verkrumelt tussen je vingers.

#2-4 Wat ik zie is dat we druk zijn met van alles en nog wat. Ik voer discussies, probeer klusjes in huis te doen, hou de tijd in de gaten, denk na over allerlei onderwerpen. Maar ik ben zo bezig met het hier-en-nu, en zo bezig om aan alle verwachtingen te voldoen, dat ik mijzelf daarin verlies en niet meer stilsta bij wie ik ben en wie ik wil zijn.

#2-5 Wat ik zie, is dat zoveel wat heilig was, besmeurd is geraakt. Zoveel slachtoffers van seksueel misbruik, zoveel priesters en bisschoppen erbij betrokken. En ook in andere kerken. Verschrikkelijk. Juist de kerk wordt aangekeken. Het respect dat er nog was voor goedheid, wijsheid en integriteit van kerkelijke ambtsdragers, is volledig verdwenen.

#2-6 Wat ik zie, is dat wat wij als heilig beschouwen, in onze cultuur steeds minder wordt begrepen. Het lezen van bijbelteksten over het huwelijk, over seksualiteit, over zonde en oordeel, het geeft kortsluiting. De conclusies zijn snel getrokken. Er ontstaat verlegenheid in de kerk om maar niet achterhaald en wereldvreemd over te komen.

Wat is er nog heilig in onze tijd? Wat is er nog heilig in de kerk? Het gaat me er bij deze collage niet om, om te beschuldigen. Ik kan me niet voorstellen dat je er niet iets van herkent bij jezelf. We ademen deze lucht allemaal in. Het is voor iedereen de moeite van het onderzoeken waard. Want als er niets meer heilig is, verzanden we in een grijze onverschilligheid. 'Wat maakt het uit? Niemand is toch perfect? Als je je er maar goed bij voelt'. Die onverschilligheid zou nog wel eens een groter probleem kunnen zijn, dan verscheidenheid binnen de kerk. Aandacht voor heiligheid is een tegendraads thema.

#3 Maar God is en blijft de Heilige

En toch blijft het woord van God klinken: Wees heilig, want Ik ben heilig. Het laat zich niet compleet wegduwen. Het poept steeds op als je Bijbel leest. Het blijft fluisteren in je oren. Trillen in je hart: Er is meer! Dwars door alle lawaai heen. Door alle oordoppen heen. Door alle slechtheid heen. Door alle zelfgerichtheid heen. Door alle gedoe en stress heen. Er is meer! Er is iemand die heilig is. 'Ik ben heilig!' God is en blijft de Heilige.

Wat dat is, de heiligheid van God?

Dat is zijn zuiverheid, onaangetast door smerigheid, ongemengd met het kwade, onverdraagzaam voor het slechte, zijn kostbare, pure goedheid.

Dat is zijn eerlijkheid, ongevoelig voor omkooptingen en verleidingen, niet geneigd om de waarheid aan te passen of te verdoezelen, rechtvaardig in zijn oordeel.

Dat is zijn betrouwbaarheid, Hij doet wat Hij zegt, is integer in de uitvoering van zijn plannen, houdt zich aan zijn toezeggingen.

Dat is zijn luister, zijn totaal anders zijn dan mensen, zijn autoriteit over machten en krachten, zijn regie over de geschiedenis en de nieuwe horizon die Hij opent. Gods heiligheid is ook zijn liefde, zijn vrijwillige keuze om mensen te redden omdat Hij van ze houdt, zijn beslissing om dichtbij te zijn en hen in zijn nabijheid toe te laten.

Misschien heb je vraagtekens bij de zuiverheid van God, zijn eerlijkheid, zijn betrouwbaarheid, zijn luister, zijn liefde. Waarschijnlijk komen die vraagtekens voort uit de ervaringen die jij met het leven hebt. Of uit verhalen die je van anderen hoort. Die ervaringen en verhalen mogen er zijn. De littekens, de verliezen. Net als de vraagtekens die ze oproepen. Waarom ik dan toch zulke duidelijke dingen over God kan zeggen? Omdat we in Bijbel om de heiligheid van God niet heen kunnen. Juist in de gemengdheid van het leven, in de gebrokenheid en de smerigheid van wat je kunt meemaken.

‘Ik ben heilig.’

Ik heb ervoor gekozen om hier wat meer woorden aan te geven. Omdat Gods heiligheid bij veel mensen overkomt als een harde, koude en afstandelijke eigenschap. Er is ook afstand. Zijn volstrekte goedheid kunnen wij ons niet voorstellen. Zijn rechtvaardigheid begrijpen we niet. Maar zou dat niet meer over onszelf zeggen dan over Hem? In de heiligheid van God ligt zoveel kwaliteit! Hij is niet een projectie van onze verlangens. Hij is God! Hij is niet een constructie van onze redeneringen. Hij is God! Hij is niet een onbewogen en ontoegankelijke macht. Hij is God! Steeds popt het op. ‘Ik ben heilig! Anders dan jij. Ik trek je eruit. Ik maak ook jou heilig. En roep je op om heilig te zijn!’

#4 zijn opdracht wekt een verlangen naar heiligheid

Als ik het woord ‘seks’ laat vallen dan roept dat een reactie bij je op. Misschien spits je je oren en heb ik je aandacht. Het woord ‘seks’ heeft een soort elektrische lading. En dat vind ik niet raar, omdat voor gezonde mensen het seksuele raakt aan je lijf, je gevoelens, je verlangens, je ervaringen, je gedachten.

Voor christenen is het woord ‘heilig’ ook zo’n elektrische geladen woord. Waarom? Omdat God in het hart van zijn kinderen ook een verlangen naar heiligheid heeft geplant. Nadenken over Gods heiligheid roept dat op. Nadenken over je eigen leven of rondkijken in de wereld om je heen roept dat ook op. ‘Wees heilig, want Ik ben heilig’. Die opdracht van God wekt een verlangen naar heiligheid.

Ben je het niet zat, al die gebrokenheid, al die smerigheid, al die onzekerheid in jezelf? Ben je er niet klaar mee, al die verhalen, al dat onrecht, al die oppervlakkige vrolijkheid en die nietszeggende gesprekken? Ben je er niet aan toe om een stap verder te zetten in de kwaliteit van je leven? Er is een nieuwe manier van leven mogelijk. Een leven dichtbij God. In zijn nabijheid. Door Hem gezuiverd. Aan Hem toegewijd. Door zijn Heilige Geest geleid. Delend in zijn luister.

‘Wees heilig’ zegt God. Als een uitnodiging, een oproep, een aansporing. Ik wil het ook wel een opdracht noemen, maar dan ben ik bang dat we in de sfeer van het moeten terecht komen. En van elkaar de maat nemen en elkaar voorschrijven wat een christen wel en niet behoort te doen. Dan wordt het snel een uiterlijke motivatie. Maar God roept je om heilig te zijn, om daarmee jouw verlangen naar heiligheid te wekken. Om je los te rukken van de dagelijkse deining. Om in te breken in een zelfgericht leven. Om de luste-

loosheid te doorbreken 'omdat het toch nooit anders zal worden'. Om je te bevrijden van die verlamdende gedachten 'dat het voor jou toch niet weggelegd is'. 'Wees heilig, want Ik ben heilig'. Zo ontstaat een persoonlijke zoektocht, kom jij in beweging.

In het hart van zijn kinderen heeft God een verlangen naar heiligheid geplant. Een kiem van nieuw leven. Het is Jezus Christus die dat nieuwe leven geeft. 'Ik ben opnieuw geboren door zijn opstanding uit de dood', zingt Petrus. 'Ik ben vrijgekocht met het kostbaar bloed van Christus, van het Lam zonder smet of gebrek'. Die genade en die hoop wekken het verlangen naar heiliging. Om steeds dichterbij God te leven. Om je leven op Hem te oriënteren. Heilig: vrijgekocht uit de wereld, gezuiverd van zonden, met een nieuwe focus om God en mensen te dienen. 'Wees heilig, want Ik ben heilig.' Met die opdracht wekt God het verlangen naar heiligheid. Dat verlangen zet je in beweging en maakt je creatief.

#5 zo begint een heilzame strijd

Een steen in het water roept wrijving op. Het borrelt, kolkt en schuimt erom heen. Het water duwt, trekt, zuigt. Het moppert, bespot, zet druk. Want zo'n onaangepaste steen, die moet weg. Zo'n blokkade wil je kwijt. Maar die steen blijft liggen. Hij verdraagt het gedoe. Heeft genoeg rust en gewicht. Zou hij zich laten meevoeren, dan belandt hij uiteindelijk ergens op de bodem van een traag stromende rivier, onder het stille oppervlak van een rustig meer. Maar het leven is eruit.

In heiligheid zit ook iets van dat onaangepaste. Van dat irritante dat iemand tegen de stroom ingaat. Niet meedoet met het heerlijke geroddel over anderen. Stop zegt na twee biertjes. Trouw blijft ook als de ander je zwaar teleurstelt. Je niet laat leven door wat iedereen van je verwacht. Je niet laat meevoeren in de deining naar de dood. Omdat God tot het leven roept. Omdat God nieuw leven geeft. Leven met een andere kwaliteit. Leven dat niet van deze wereld is. Maar dat van Hem komt. En dat betekent gedoe. Strijd. Met jezelf, met je omgeving. Een heilzame strijd. Om je vrijheid niet te verliezen. Het maakt je ergens een vreemdeling op aarde.

Wie ernaar verlangt heiliger te worden, moet erop rekenen dat het ook strijd geeft. In de eerste plaats met jezelf. Tegen je primaire begeerten, schrijft Petrus. Omdat je begeerten niet op God gericht zijn, maar op jezelf. En meestal schadelijk voor een ander. Het is een strijd tegen onreinheid, tegen halfslachtigheid, tegen de halve waarheid, tegen verstikkende verwachtingen, tegen snelle conclusies en gemakkelijke etiketten, tegen egoïsme, hebzucht, directe bevrediging en eerezucht. In de eerste plaats bij jezelf. Het afbreken daarvan kan pijn doen. Maar wees liever bang voor het niet-afbreken van je oude patronen. Het ontmaskeren van je afgoden kan confronterend zijn. Maar wees liever bang voor waar die afgoden je vroeg of laat zullen brengen: buiten Gods aanwezigheid.

'Wees heilig' zegt God. Daarmee begint een persoonlijke zoektocht. Naar wat in jouw leven onheilig is en onzuiver is. Naar wat voor jou ten onrechte heilig is. Omdat niemand eraan mag komen, terwijl je wel weet dat het niet goed voor je is. Begin je persoonlijke zoektocht vanuit een verlangen naar heiligheid, door God gewekt. Dan zal die bevrijdend en verrijkend werken. En een zegen zijn voor jezelf en voor anderen. Kun je elkaar daarbij helpen? Zeker. Niet door de ander te vertellen wat er niet goed is. Wel door aan de ander te vertellen wat jouw strijd is en er samen naar te kijken. En misschien door een

ander in alle vertrouwelijkheid te vragen wat hem of haar aan je leven opvalt. Wat zou het gaaf zijn als we elkaar in liefde en wijsheid zo kunnen dienen. Dan wordt de strijd niet minder, maar doe je het niet alleen. Je ervaart in de ander Gods nabijheid en Geest. En je bent sterker om de strijd aan te gaan. De strijd van bekering en vernieuwing.

#6 en leidt tot een heilige gemeente

Stel je voor dat er in een donkere wereld één stad is, waar het licht schijnt. Dat op een koude planeet één plek is waar warmte wordt gevonden. Dat in alle hardheid en onrecht één plaats is waar liefde heerst. Het zou opvallen. Het zou jaloersheid en bestrijding oproepen. Maar ook verlangens wekken. En het besef dat er meer is.

Een heilige stad. Is dat de kerk in deze wereld? Misschien moeten we daarover onze mond houden. Nu er zoveel verhalen de ronde doen over misbruik, schijnheiligheid en conflicten. Mooie verhalen breken stuk op slechte daden.

En tegelijk: laten we in de kerk ons focussen op God. Laten we onze Heiland Jezus Christus aanbidden. Ons laten aanraken door zijn bloed en Geest. Laten we stil worden bij de heiligheid van God en onze onheiligheid, onze schuld en onze zwakten onder ogen zien. En laten we met verwondering het geschenk aanvaarden dat de Heer ons in zijn nabijheid laat komen. Dat we naar Hem toegroeien. En ons ontwikkelen in heiligheid: toegewijd aan de Heer, luisterend naar zijn Woord, open voor zijn Geest.

Dan ontstaat een gemeenschap van heiligen. Een heilige gemeenschap. Die een andere praktijk laat zien. Waarbij we ons niet laten leiden door eigenbelang en begeerten. Maar ons richten op luister van Christus. Dat we groeien in het besef dat we hier vreemdelingen zijn geworden als we Jezus Christus kennen. Omdat ons thuis bij de Vader ligt.

Zo leren we in liefde leven voor elkaar en voor de mensen. Radicaal, ook als dat betekent dat je je onderscheidt. Dat jij breekt met zonden. Stopt met wat niet deugt. Een ander vraagt om je daar zonodig bij te helpen. Dat jij grenzen trekt waar een ander gewoon doorgaat. Omziet naar mensen die door anderen worden gemeden. Zelfs als je daardoor niet zoveel waardering of beloning krijgt als een ander. Dat jij niet alleen consumeert wat in de kerk wordt geboden, maar er ook aan bijdraagt. Dat je niet alleen moppert op wat er niet goed gaat, maar ook dank voor wat wel lukt. Dat jij niet alleen schuilt bij de Heer, maar je ook door Hem laat uitzenden. Niet omdat jij beter bent. Of omdat iedereen dat moet doen. Maar omdat jij de Heer wilt dienen met jouw leven. Omdat je verlangt naar zijn heiligheid. En je door zijn Geest wilt leiden.

Dat gaat opvallen. Dat gaat jaloersheid oproepen, maar ook aantrekkingskracht. De gemeente groeit in heiligheid. Niet vanwege de grote verhalen, maar vanwege de kleine daden. En Gods Geest zal er gebruik van maken.

#7 doe je mee met het project van de heilige Geest?

'Wees heilig, want Ik ben heilig'. In deze wereld is weinig heiligheid meer te vinden. En heilig vuur wordt vaak gevoed door onheilige verlangens. Ik heb er last van. Ben het soms wel zat, als die gemengdheid, onzekerheid, gebrokenheid en viesheid.

Onze God is heilig! Zuiver, onaangetast, bekleed met waarheid en eerlijke liefde. Dat is wat Hij geeft aan iedere christen. En zo wekt Hij het verlangen naar heiligheid.

Dat is doorgaand project. 'Heiliging' noemen we dat in de kerk. Waar de Heilige Geest mee bezig is. Waar je zelf bij wordt ingezet. Door stil te staan bij God. Door je leven in zijn licht te plaatsen. Door je te focussen op zijn genade en de hoop die dat geeft. En door vandaaruit jezelf voor de spiegel te zetten. Zonden te erkennen, eigenbelang te ontmaskeren en onzuivere gedachten en reacties onder ogen te zien. Kracht te krijgen voor bekering. Enthousiasme te winnen en het vuur te voelen. Tegen de onverschilligheid, tegen de gemakzucht, tegen de verleiding om maar mee te doen, toe te geven en van alle walle-tjes te willen eten. Tegen aantasting van alles wat God heilig heeft genoemd. En vóór het leven naar Gods wil, de liefde voor God en naasten, je beschikbaarheid voor het project van God. Vóór een echte gemeenschap, waar het vuur van Gods heiligheid brandt en de gloed van zijn Geest ons vult en leidt. Zo word je ondanks jezelf een heilig mens en zul je – ook al heb je het niet door – iets van de Heer laten zien in deze wereld. Doe je mee met het project van de Heilige Geest? Jij bent zijn project. En wij samen.

'Wees heilig, want Ik ben heilig'. Of het nu wel of niet ons jaarthema wordt. Denk erover na. Wat voor jou heilig is, heilig moet blijven of heilig moet worden. Welke plek jij de Heer geeft. Hoe het vuur blijft branden dat Gods genade heeft aangestoken. En hoe je daar de hulp van anderen bij kunt gebruiken. Hoe we steeds meer een gemeenschap van heiligen kunnen worden. Een nieuwe familie, een heilige kerk.

Amen